Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 800 X Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2026

Nr. 94

BRIEF VAN DE MINISTER EN STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juli 2026

Op 1 juli 2026 heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) het rapport «Oefenen in balans» gepubliceerd. Met dit rapport heeft de OvV haar onderzoek afgerond naar onderliggende factoren bij twee fatale ongevallen tijdens militaire oefeningen in 2025. Vooruitlopend op een uitgebreide beleidsreactie ontvangt uw Kamer bij deze een eerste reactie op het rapport van de OvV.

Dodelijke ongevallen

Op 10 april 2025 overleed een 21-jarige militair van de Koninklijke Landmacht. De militair werd 's nachts in zijn slaap overreden tijdens een oefening op militair oefenterrein GÜZ Altmark in Duitsland. Op 14 oktober 2025 vond een ernstig ongeval plaats met een Fennek-verkenningsvoertuig tijdens een oefening op een militair oefenterrein bij de plaats Münster in Duitsland. Daarbij kwam een 28-jarige militair van de Koninklijke Landmacht om het leven.

Beide ongevallen hebben ons diep geraakt. Onze steun en medeleven gaat uit naar de nabestaanden; de families, geliefden en vrienden van de overleden militairen. Ook op directe collega's en de brigades waarvan beide militairen deel uitmaakten hebben deze ongevallen grote impact gehad. Elk slachtoffer is er één teveel.

Onderzoek OvV

Naar aanleiding van het ongeval van 10 april 2025 besloot de OvV een onderzoek in te stellen. Nadat het tweede ongeval op 14 oktober 2025 plaatsvond besloot de OvV dit tweede ongeval op te nemen in het lopende onderzoek. Het onderzoek richtte zich op onderliggende factoren die ertoe kunnen leiden dat de risico's tijdens militaire oefeningen

kst-36800-X-94
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

toenemen. Het ongeval van 14 oktober 2025 is ook onderzocht door Inspectie Veiligheid Defensie.

De OvV benoemt in haar conclusies de noodzakelijke balans tussen de ervaringsopbouw van de oefenende militaire eenheden, de oefenambitie van Defensie en de mate waarin passende (aanvullende) veiligheidsmaatregelen worden genomen. De OvV stelt dat de oefenambities hoog zijn en dat daardoor relatief jonge en onervaren militairen onder verzwarende oorlogsnabootsende omstandig heden risicovol werk moeten uitvoeren, terwijl zij daarin nog niet bedreven zijn.

De OvV signaleert overtuigingen die in de defensieorganisatie heersen en die het adequaat toepassen van veiligheidsmaatregelen in de weg kunnen staan. De OvV constateert bijvoorbeeld dat de overtuiging *train as you fight*, ervoor kan zorgen dat een fasering bij de opbouw van oefeningen niet wordt gevolgd. Daarnaast constateert de OvV in delen van de organisatie een houding waarbij ongevallen worden gezien als onvermijdelijk en een gegeven bij oefeningen.

We nemen alle conclusies en aanbevelingen van de OvV zeer serieus en gaan aan de slag om deze te duiden. Het rapport bevat aanbevelingen die ons kunnen helpen onze veiligheidsorganisatie nog beter in te richten. Daarvoor spreken wij onze dank en waardering uit.

Vooruitlopend hechten we eraan helder te maken dat *train as you fight* inderdaad het uitgangspunt is. Alleen op die manier bereiden we onszelf namelijk zo optimaal mogelijk voor op het gevecht en zorgen we ervoor dat onze mensen onder gevaarlijke omstandigheden zo veilig mogelijk kunnen optreden bij daadwerkelijke inzet. Dat kan echter niet betekenen dat we in oefeningen onze militairen in risicovolle situaties brengen waarop we ze niet hebben voorbereid.

Ondanks het feit dat we als Defensie hard aan het groeien en veranderen zijn, blijft dit het uitgangspunt. We zijn en blijven zuinig op onze mensen. Elk ongeval is er één teveel. Aandacht voor veiligheid en risicoafweging zijn essentieel. Tegelijkertijd is het blijven leren van elkaar en het breed verspreiden van die lessen onontbeerlijk. We zullen deze uitgangspunten direct nog eens onder de aandacht brengen bij de commandanten.

Wat doen we al

Verschillende aanbevelingen die de OvV doet, zijn bij de laatste grote oefening *Fighter Lion* reeds toegepast. Om zoveel mogelijk risico's te voorkomen, is er voor *Fighter Lion* een complete veiligheidsorganisatie gebouwd door alle lagen van de oefening heen. Hierbij werd dagelijks de veiligheid geëvalueerd en zijn veiligheidslessen tijdens de oefening snel verspreid. Daarbij zoeken we ook naar nieuwe vormen van opleiden en trainen, zoals simulaties in een digitale omgeving.

Uitgebreide beleidsreactie

Wij achten het noodzakelijk om snel uitgebreider op de aanbevelingen van de OvV te reageren. Uitgangspunt daarbij is dat we de adviezen van de OvV in de basis overnemen, en deze zullen vertalen naar maatregelen die de veiligheid van onze mensen verder bevorderen. *Train as you fight,* betekent niet meer risico nemen maar oefenen om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op inzet. Wij zullen uw Kamer – in afwijking van de gebruikelijk e reactietermijn van uiterlijk zes maanden – direct na het zomerreces van een uitgebreide beleidsreactie voorzien. In die beleidsre-

actie zullen we (conform Kamerstuk 36 800 X, nr. 91) ook ingaan op de conclusies en aanbevelingen die de Inspectie Veiligheid Defensie (IVD) deed in haar rapport «Dodelijke ongeval met een Fennek».

De Minister van Defensie,
D. Yeşilgöz-Zegerius

De Staatssecretaris van Defensie,
D.G. Boswijk